

УДК 37.091.2:004.7

Шлянчак С. О.

Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Кіровоград, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ СЕРВІСІВ ІНТЕРНЕТ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

DOI: 10.14308/ite000604

У статті представлено огляд основних можливостей використання сервісів веб 2.0 у навчальному процесі. Розглянуто інструменти соціального програмного забезпечення: Вікі-технології, системи створення веб-журналів, системи для збереження та обміну веб-ресурсами. Описано основні риси Вікі-технології, можливості й способи її застосування у педагогічній практиці. Показано педагогічний потенціал технології Вікі для організації проектної діяльності студентів. Акцентовано увагу, що Вікі є частиною серверного програмного забезпечення, яке дозволяє користувачам вільно створювати і редагувати вміст веб-сторінки за допомогою будь-якого веб-браузера.

У статті автор звертає увагу на навчальні та методичні можливості систем створення веб-журналів та систем збереження й обміну веб-ресурсами (для створення колективних гіпертекстових матеріалів; розташування презентацій, текстових документів, фотографій, відео-ресурсів та ін.) в процесі підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Показано ефективність використання технологій веб 2.0 в освітній діяльності майбутніх учителів (на прикладі своїх власних ресурсів Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка).

Ключові слова: соціальні сервіси Інтернет, веб 2.0, проектна діяльність, Вікі-технологія, Вікі-сторінка, посилання, системи створення веб-журналів, системи збереження мультимедійних веб-ресурсів.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у різних сферах діяльності людини передбачає їхнє впровадження в освітній процес. У таких умовах з'являється можливість різноманітного вибору викладачами підходів до організації навчально-виховного процесу студентів, їх комунікації та колективної роботи над розвитком навчального контенту. У процесі підготовки студентів (за напрямками підготовки: «Початкова освіта», «Дошкільна освіта») спостерігаємо суперечність між швидкими темпами розвитку ІКТ і недостатньою готовністю студентів до їх раціонального використання як у навчальній, так і в майбутній педагогічній діяльності.

У Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (КДПУ) студентам зазначених напрямів підготовки викладається дисципліна «Основи інформатики з елементами програмування та сучасні інформаційні технології навчання». Цей курс складається з трьох модулів: основи інформатики, елементи програмування і сучасні інформаційні технології навчання, які ще декілька років тому були курсами окремих начальних дисциплін. Особливої актуальності надаємо використанню ІКТ, спостерігаючи їх подвійне входження у навчальний процес. Зокрема, веб-технології водночас виступають як об'єктом вивчення вказаної дисципліни, так і засобом навчання студентів. Водночас, навчальна й професійна мобільність студентів характеризується підвищенням темпів використання веб-технологій у навчальному процесі. В. В. Осадчий називає сучасну молодь поколінням інформаційного буму, яка насичена ефектами унаочнення інформації і вимагає нових підходів до навчання [4].

Застосування технології веб 2.0 у педагогічній діяльності відкриває необмежені горизонти щодо розв'язання різних навчальних та виховних завдань, об'єднуючи людей за спільними інтересами, надаючи їм змогу поділитися власними ідеями та отримати зауваження чи поради. Саме можливість співпраці користувачів та їх об'єднання у спільноти (за допомогою спеціального програмного забезпечення) перетворює мережні комунікації у соціальні. Тому технології веб. 2.0 називають соціальними сервісами Інтернету, оскільки їх використання дозволяє налагоджувати соціальну взаємодію.

Аналіз відомих соціальних сервісів мережі Інтернет дозволяє виділити найбільш ефективні для навчання студентів: використання Вікі-технології (сервіси Вікі, системи Вікі-енциклопедій), системи створення веб-журналів (блогів, онлайн-щоденників), системи збереження мультимедійних веб-ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З проблеми впровадження інформаційних технологій в освіті проводились дослідження такими вченими, як В. Ю. Биков, Р. С. Гуревич, А. М. Гуржій, М. І. Жалдак, Н. В. Морзе, Ю. В. Триус та іншими (створення, удосконалення і впровадження систем навчання на основі використання ІКТ), І. А. Живюк, Е. Ю. Кулик, О. Г. Кузьмінська, В. В. Осадчий, Е. Д. Патаракін, Г. В. Стеценко, Н. Т. Тверезовська (аспекти використання сервісів веб 2.0 у педагогічній практиці).

Мета статті. Активне використання соціальних сервісів веб 2.0 викликає необхідність обговорити їх педагогічний потенціал. Тому мета статті – охарактеризувати соціальні сервіси Інтернет та розкрити їх можливості у процесі вивчення дисципліни «Основи інформатики з елементами програмування та сучасні інформаційні технології навчання».

У процесі дослідження було використано такі методи науково-педагогічного дослідження: аналіз, синтез, прогнозування, узагальнення, систематизація методичних матеріалів з проблеми впровадження окремих сервісів веб 2.0, педагогічне спостереження.

Виділення невирішених раніше аспектів загальної проблеми.

У статті розглядається доцільність використання сервісів веб 2.0 у процесі підготовки майбутніх учителів молодших класів у курсі «Основи інформатики з елементами програмування та сучасні інформаційні технології навчання» (модуль – сучасні інформаційні технології навчання). Людині, яка знає основні можливості зазначених сервісів не складно оволодіти основними прийомами роботи з ними. Такий спосіб розглядається в літературі. В процесі навчання метою роботи студентів повинно бути оволодіння способами організації проектної діяльності з використанням соціальних сервісів Інтернет.

Виклад основного матеріалу.

У змісті вивчення модуля «Сучасні інформаційні технології навчання» є теми: «Вікі-технологія» (створення сторінок та їх редагування, форматування тексту статті, зв'язування сторінок, формування структури документу та інші); «Системи створення веб-журналів» (створення веб-журналів та їх класифікація, вимоги до написання постів, обговорення); «Системи збереження мультимедійних веб-ресурсів» (збереження, класифікація та обмін ресурсами). Водночас, коли перераховані питання із зазначених тем виступають об'єктом вивчення дисципліни, пропонуємо використовувати відповідні темам сервіси для підвищення рівня підготовки студентів. Зокрема, залучаємо студентів до проектної та дослідницької діяльності засобами технології веб 2.0.

Процес роботи над проектом є навчальною діяльністю, під час якої студент набуває нових знань, інтелектуальних умінь. Також виконання кожного проекту потребує творчого підходу, тобто орієнтоване не тільки на пізнавальний інтерес, а й здатності успішно виконувати завдання, відповідати за результати власної діяльності, що представлені в мережі Інтернет.

Навчальні проекти систематизують за різними ознаками: тип діяльності; предметно-змістова сфера; характер координації проекту; характер контактів; кількість учасників проекту; тривалість виконання проекту. За типом діяльності, що домінує в проекті розрізняють дослідницькі, творчі, ігрові, інформаційні, прикладні проекти [3].

Розробка навчальних проектів для молодших школярів передбачає виконання студентами певних педагогічних дій. Завдання викладачів – показати масштабність та багатогранність роботи над проектом, як організатора, так і учасника. Адже навчальний проект інтегрує завдання, проблему, способи її вирішення, форми організації взаємодії учасників діяльності, аналіз результату. Виходячи з таких міркувань необхідно ознайомити студентів із особливостями навчальних проектів молодших школярів, а також визначити види проектів для роботи з учнями початкових класів (проект-спостереження, проект-розповідь та ін.). Однією з умов здійснення успішної проектної діяльності є сприятливе середовище. Вікі розглядаємо засобом, що дозволяє організувати онлайнове навчальне середовище та об'єднає зусилля викладачів і студентів у межах деякої теми або навчального курсу.

Використання Вікі-технології

Вікі є системою, в якій передбачено зв'язування текстових сторінок між собою та можливість організувати роботу користувачів щодо створення нових, редагування існуючих сторінок іншого. Вікі-технологію можна розглядати як основу формування інформаційно-освітнього середовища з особливим програмним забезпеченням – Вікі-рушієм. На даний момент існує більше 150 видів різноманітних вікі-рушіїв. Авторами статті «Використання Вікі-рушіїв для організації електронного навчального середовища навчального закладу» розглянуто приклади Вікі-рушіїв, що є різними за характеристиками і призначенням, їх переваги і недоліки (Media Wiki, Doku Wiki, Zen-wiki) [2]. Залежно від задач, яким має відповідати Вікі-сайт, навчальні заклади використовують різні рушії Вікі. У КДПУ обрано платформу на базі вільного серверного програмного забезпечення Media Wiki (Медіа Вікі), що є одним із найвідоміших рушіїв для веб-сайтів.

Вікі-сторінка є основним елементом будь-якого Вікі-сайту, такі сторінки Вікі прийнято називати «статтями». Стаття спочатку називається, а потім створюється. Тому необхідно дотримуватися існуючих правил щодо іменування статей та вміння перевіряти існування статті з певною назвою в системі. Виділення слів або словосполучень з обох боків квадратними дужками ([[текст]]) дозволяє пов'язувати контент системи (робити внутрішні посилання) та створювати нові статті. Обов'язково звертаємо увагу студентів, що посилання на нову сторінку (створення неіснуючої статті) виділяється червоним кольором.

Внесення змін до Вікі-КДПУ дозволено лише зареєстрованим користувачам. Для студентів передбачено реєстрацію на рівні адміністратора сайту, тому першокурсникам видаються логіни і паролі, які можна змінювати за бажанням. Отже, технічна можливість вивчати Вікі у студентів є. Реєстрація викладачів і студентів не розрізняє їх за правами, всі користувачі Вікі-КДПУ, крім адміністратора, мають одну роль «користувач». Викладачі та студенти можуть переглядати, редагувати існуючі сторінки, відстежувати історію певної статті й особистий внесок користувача у систему. Таким чином, робота студентів із Вікі-технологією дає їм велику свободу в організації спільної роботи, коли ми прагнемо досягти спільного характеру навчальної діяльності.

Організація проектної діяльності в повній мірі передбачає використання технології Вікі, тому необхідно передбачити відповіді на наступні питання: як розмістити навчальні матеріали, як оформити результати, як налаштувати комунікації «викладач-студент», «студент-викладач» інше. Відповіді на такі питання визначають структурування сторінки курсу (або проекту) через створення статей та їх зв'язування.

Створення Вікі-сторінок та їх зв'язування

На головній сторінці Вікі-КДПУ існує розділ «Аудиторіум», що є мережевим об'єднанням студентів та викладачів університету для спільного створення вільних освітніх ресурсів. У цьому розділі створюємо сторінку з назвою курсу, на якій, в повній мірі, реалізуємо вивчення навчального матеріалу та використовуємо технології веб 2.0 як засіб використання освітніх веб-ресурсів. На цій сторінці формуємо навігаційне меню, елементами якого є наступні сторінки: «Зміст навчання», «Тематична колекція», «Координування навчання».

Сторінку Вікі «Зміст навчання» повністю редагує викладач (рис. 1). Так, на вказаній сторінці формулюємо мету курсу/ проекту та розміщуємо матеріали, що згруповані за розділами (рубриками).

Розділ «Ресурси» сторінки «Зміст навчання» використовуємо для розташування матеріалів, які представляємо у вигляді посилань на окремі сторінки Вікі або документи. Наприклад, у зазначеній рубриці можна викласти матеріали щодо: особливостей навчальних проектів молодших школярів, побудови роботи над проектом, іспитові питання, необхідні шаблони інше. Слід зазначити, що в розділі ресурсів можна створювати словники та залучати студентів до їх наповнення. Так, учасники навчання беруть участь у колективній роботі щодо наповнення словника «проектних» термінів новими поняттями, який є звичайною Вікі-статтею.

У розділі «Навчальні матеріали» цієї ж сторінки розміщуємо: лабораторні роботи у вигляді списку, кожен елемент якого є Вікі-статтею з представленими користувачам теоретичними відомостями та завданнями до виконання; завдання для самостійної роботи студентів; посилання на сторінки викладачів курсу.

Зміст навчання Навчальний курс "Основи інформатики з елементами програмування та сучасні ІТН"		
Зміст навчання	Тематична колекція	Координування навчанням
На сторінці "Зміст навчання" розташовано навчальні матеріали для виконання лабораторних робіт, самостійної роботи студентів та іспитової підготовки.		
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> <p>Зміст [сховати]</p> <p>1 Мета курсу</p> <p>2 Ресурси</p> <p>3 Навчальні матеріали</p> <p>4 Викладчі курсу</p> </div>		
Мета курсу [ред.]		
формування у студентів цілісного погляду на сучасні інформаційно-комунікаційні технології, розуміння їх можливостей та способів використання для вирішення педагогічних завдань.		
Результатом проекту є Вікі-стаття з матеріалами за темою проекту.		
Ресурси [ред.]		
<ul style="list-style-type: none"> ■ Особливості навчальних проектів молодших школярів [і] ■ Побудова роботи над проектом [і] ■ Паспорт проектної роботи [і] ■ Словник «проектних» термінів ■ Перелік питань до екзамену з ОІ з елементами програмування та сучасні ІТН (2015) [і] ■ Матеріали для підготовки до екзамену (2015) [і] ■ шаблон сторінки для оформлення результатів проекту. 		
Навчальні матеріали [ред.]		
Лабораторні роботи		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Лабораторна робота. Спілкування у мережі Internet. Налаштування власного акаунта Google та облікового запису на Вікі-КДПУ. ОІ з ЕП та СІТН 2. Лабораторна робота. Викорстання Вікі-технологій у проектній діяльності. Соціальні пошукові системи, пошук спеціального контенту [і] 3. Лабораторна робота. Колективна робота з мережевими документами Google [і] 4. Лабораторна робота. Комп'ютерні презентації. Служба для збереження мультимедійних презентацій [і] 5. Лабораторна робота. Робота з веб-журналами (блогами) [і] 		
Самостійна робота студентів		
<ul style="list-style-type: none"> ■ Самостійна робота. Он-лайн календарі та колективне планування організації методичної роботи [і] ■ Самостійна робота. Мережеві карти знань у проектній діяльності [і] ■ Самостійна робота. Використання сервісів соціальних закладок для збереження та структурування інформації [і] 		

Рис. 1. Стаття «Зміст навчання».

Наступною в навігаційному меню є сторінка «Тематична колекція», на якій згруповані за розділами різноманітні теми для організації проектної діяльності студентів (Моя сім'я і мій дім. Наш край. Дарувати людям радість. Шкільна країна. Охорона природи. Творчість. Навколишній світ). Зазначимо, що кожен учасник має змогу обрати тему проекту, додавши навпроти теми посилання на власну сторінку користувача (рис. 2).

Власну сторінку користувача називають особистою або персональною, що починає своє існування з моменту реєстрації студента в середовищі Вікі. Наповнення вмісту персональної сторінки відбувається за уподобаннями конкретного користувача. Проте на Вікі-КДПУ існує спеціальний клас сторінок, вміст яких може підставлятися у текст статей для покращення структури типових сторінок Вікі. Такі сторінки називають Вікі-шаблонами і

для них відведено власний простір імен «Шаблон:», їх пошук можна здійснити за категорією «Шаблони». Для оформлення персональної сторінки користувача студенти можуть використовувати «Шаблон:Персональна сторінка» (команда `{{subst:Шаблон:Персональна сторінка}}`), що передбачає підстановку у текст статті наступних розділів: «Про себе», «Мої інтереси», «Проекти, в яких беру участь», «Мої роботи». За бажанням користувачі можуть доповнювати сторінку іншими розділами.

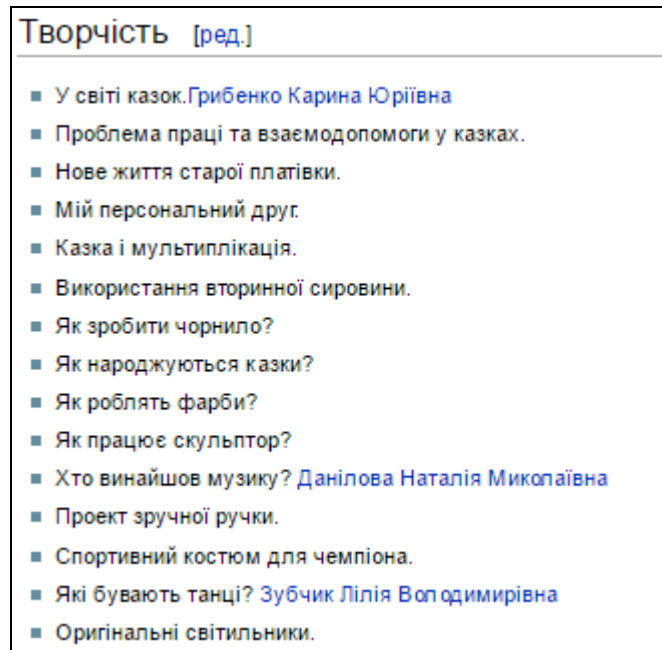

Рис. 2. Стаття «Тематична колекція».

У завданнях, що представлені на сторінці «Зміст навчання», студентам вказано, що на їх персональній сторінці (в рубриці «Мої роботи») необхідно опублікувати посилання на статтю з результатами власної роботи над проектом. Таким чином, учасники навчальної діяльності створюють статті для представлення результатів своєї роботи, враховуючи унікальність імен сторінок. У завданнях до лабораторних робіт слід прописати правило, за яким відбувається іменування статей із результатами навчального проекту (наприклад, [[Стаття з «Основи інформатики з елементами програмування та СІТН», «Тема проекту», № групи, аббревіатура факультету (ФПП), рік]]).

Теми проектів можна змінювати кожного року, доповнювати утворений список новими або залишати без змін. Так, за умови повторної реалізації проекту може виникнути ситуація, коли студент обирає тему, над якою працював «минулорічний» студент. Запропоноване правило для іменування статей передбачає, що студентом може бути створена стаття зі збіжною назвою, проте такий параметр як «рік» ідентифікує цю сторінку як нову в системі. Студентам, які працюють над однією темою і розрізняють їх по сторінкам, рекомендується в назві статті додавати параметр «Прізвище студента» ([[Стаття з «Основи інформатики з елементами програмування та СІТН», «Тема проекту», № групи, аббревіатура факультету (ФПП), рік, Прізвище студента]]).

Для оформлення статті з результатами проекту також існує Вікі-шаблон, використання якого є обов'язковим етапом наповнення такої сторінки. Вміст шаблону розроблено відповідно до елементів проектної роботи, особливостям яких необхідно приділити увагу під час лекцій або підготувати відповідний матеріал для самостійного опрацювання студентами.

Сторінку Вікі-шаблону пропонуємо структурувати за такими розділами: назва проекту (творча назва, логотип проекту); робота над проектом (проблема, на вирішення якої спрямовано проект, загальна мета і завдання проекту, навчальні дисципліни, близькі до теми проекту, вид проекту, передбачувані продукти проектної роботи); автор проекту (посилання на персональні сторінки студентів); матеріали проекту (документи для організації проектної

діяльності, результати роботи над проектом). Користувачі редагують таку сторінку, вдосконалюючи її за власними уподобаннями (рис. 3). Також зазначимо, що жвавий інтерес у студентів викликає можливість додавання графічних зображень до статей. Так, вони створюють галереї зображень, які можна використовувати для наочного відображення освітнього продукту (виставка малюнків, серія ілюстрацій інше).

<i>Вкажіть творчу назву проекту</i> [ред.]
Введіть тему, до якої створюєте проект Додайте картинку, що символізує тему проекту
Робота над проектом [ред.]
Проблема, на вирішення якої спрямовано проект [ред.]
<ul style="list-style-type: none"> ■ Чому цей проект потрібен? ■ Яку проблему він буде вирішувати? ■ Як школярі/вихованці будуть залучені до участі у роботі?
Загальна мета проекту, завдання [ред.]
...
Навчальні дисципліни, близькі до теми проекту [ред.]
...
Вид проекту [ред.]
Ранній проект, проект-спостереження, проект-розповідь, матеріальний проект, екскурсійний проект.
Передбачувані продукти проектної роботи [ред.]
...
Автор проекту [ред.]
ПІП автора(ів), посилання на їхні власні сторінки
Матеріали проекту [ред.]
Матеріали для організації проектної діяльності (оформити як зовнішні посилання) [ред.]
<ul style="list-style-type: none"> ■ Паспорт проектної роботи ■ Презентація ■ Блог з рекомендаціями батькам, які будуть допомагати дитині в роботі над проектом
Результати роботи над проектом (оформити як зовнішні посилання) [ред.]
<ul style="list-style-type: none"> ■ Презентація ■ Фотоальбом ■ Інші ресурси
Категорія: Шаблони

Рис. 3. Шаблон для оформлення Вікі-статті проекту.

Стаття «Координування навчанням» призначена для групування результатів проектної роботи студентів, її структуровано за розділами «Учасники навчання» і «Види проектів» (рис. 4). Рубрика «Учасники навчання» містить посилання на сторінки груп учасників проекту, призначені для координування проектом/ курсом. У минулі роки використання Вікі-технології на порталі Вікі-КДПУ не було передбачено об'єднання користувачів за групами, тому викладачі створювали сторінки з назвами груп, враховуючи унікальність імені статті у системі. При створенні таких сторінок виникала проблема – повторення кожного року груп з однаковими індексами. Тому очевидним є те, що для утворення нових сторінок груп необхідно додавати параметри, що забезпечать унікальність назви статті (факультет, рік інше). Наприклад, 15 група, факультет педагогіки і психології,

2014-2015. Так, виникає ситуація, коли викладачі створюють різні сторінки груп для одних і тих же студентів, які є учасниками різноманітних навчальних курсів або проектів.

Координування навчанням Навчальний курс "Основи інформатики з елементами програмування та сучасні ІТН"

Зміст навчання	Тематична колекція	Координування навчанням
----------------	--------------------	-------------------------

Ця сторінка призначена для групування результатів проектної роботи студентів.
1. Додайте посилання на персональну сторінку користувача, обравши в розділі "Учасники" відповідну групу.
2. Додайте посилання на сторінки оформлення результатів проектної роботи, обравши в розділі "Види проекту" відповідний вид.

Зміст [сховати]

- 1 Учасники навчання
- 2 Види проектів
  - 2.1 Ранні проекти
  - 2.2 Проект – спостереження
  - 2.3 Проект – розповідь
  - 2.4 Конструктивний (матеріальний, предметний) проект
  - 2.5 Екскурсійний проект

Учасники навчання [\[ред.\]](#)

Група 14 ФПП Викладач Шлянчак Світлана Олександрівна Отримати консультацію викладача

Група 15-1, ФПП, 2015-2016 Викладач Шлянчак Світлана Олександрівна Отримати консультацію викладача

Група 15-2, ФПП, 2015-2016 Викладач Шлянчак Світлана Олександрівна Отримати консультацію викладача

Види проектів [\[ред.\]](#)

Приклад оформлення Щоденник спостережень "Ландшафтний дизайн" автор Коваленко Анастасія

Ранні проекти [\[ред.\]](#)

...

Проект – спостереження [\[ред.\]](#)

...

Проект – розповідь [\[ред.\]](#)

...

Конструктивний (матеріальний, предметний) проект [\[ред.\]](#)

...

Екскурсійний проект [\[ред.\]](#)

...

Активал

Рис. 4. Стаття «Координування навчанням».

Широке використання технології Вікі викладачами КДПУ змусило адміністратора Вікі-сайту звернути увагу на виявлену проблему. Тому з 2016 року у Вікі-КДПУ розроблено загальну систему іменування груп, які об'єднані за факультетами. Загальний список посилань на сторінки груп розташовано на порталі спільноти Вікі-КДПУ. Тому проблему іменування сторінок зі списками груп вирішено. Так, викладачеві необхідно зайти на портал спільноти, відшукати статтю відповідної групи, скопіювати її назву та опублікувати посилання на сторінці «Координування навчанням» (розділ «Учасники навчання»). А студентів слід зорієнтувати саме на такі Вікі-статті для додавання внутрішніх посилань на їхні персональні сторінки.

Рубрика «Види проектів» містить підрубрики, що визначають види проектів для роботи з учнями початкових класів (ранні проекти, проекти-спостереження, проекти-розповіді, матеріальні проекти, екскурсійні проекти). Тому завданням студентів є визначити вид проекту, над яким вони працювали й опублікувати посилання на самостійно створену Вікі-статтю з результатами роботи.

За бажанням до навігаційного меню головної сторінки курсу/ проекту можна додавати статтю «Архів учасників». Створення зазначеної статті не є обов'язковим для координування навчальною діяльністю студентів, проте зручність її використання полягає в тому, що така сторінка є місцем для переміщення матеріалів при повторному вивченні зазначених раніше тем засобами технології Вікі. Наприклад, перенесення посилань зі списками груп «минулорічних» студентів.

Практика доводить, що оволодіння студентами спеціальними знаннями і навичками проектної діяльності засобами Вікі-технології дає змогу розв'язувати професійні завдання, спільно працювати, відповідати за результати власної діяльності та ін.

Системи веб-журналів

Веб-журнал (блог) – це сайт, зміст якого наповнюється записами, що відображаються у хронологічному порядку. Записи у блозі мають тему, дату та час публікації, а їх зміст передбачає додавання текстових, графічних, звукових, та відеоданих). Блог може містити різні розділи, до кожного з яких дозволено додавати записи. Веб-журнали можна використовувати для подання навчального матеріалу, обговорення проблем з певної теми, здійснення самоаналізу для внесення корективів у проектну діяльність.

У процесі вивчення теми «Системи веб-журналів» студенти продовжують реалізовувати проект за вибраною темою. Так, студенти створюють блог для здійснення обговорень з різних питань щодо організації проектної діяльності. Наприклад, для обговорення ідей реалізації проекту, його творчої назви, можливих результатів проектної роботи, подання рекомендацій батькам іншого.

Веб-журнали відносять до інноваційних ресурсів особистісно орієнтованого навчання [5]. Також зазначимо, що «під час організації роботи з блогом важливо залучати до обговорення проблем велику кількість людей, адже кожна нова людина — це нова думка, новий погляд» [1, с. 112]. Тому завданням студентів є як створення власного веб-журналу з тематичним фото та додаванням записів до нього з певними рекомендаціями, так і внесення коментарів до постів блогів інших учасників навчання (однорупників). Для зручності перегляду учасниками навчання блогів один одного та забезпечення дискусії з певного питання, продовжуємо використовувати середовище Вікі. Так, у шаблоні Вікі-статті для оформлення матеріалів проекту передбачено розділ, в якому студенти публікують посилання на власний блог (рис. 3). Пропонуємо студентам використовувати такий блог у подальшому як портфоліо навчальних досягнень, доповнюючи його новими тематичними закладками.

Збереження, класифікація та обмін веб-ресурсами

Використання систем збереження мультимедійних веб-ресурсів у процесі організації навчальної діяльності студентів дозволяє виділити напрямки їх впровадження у педагогічній практиці. А саме, як накопичення навчальних матеріалів, як збереження результатів роботи студентів, як засіб колективної роботи учасників навчання.

В мережі Інтернет існує значна кількість сервісів, за допомогою яких можна завантажувати мультимедійні веб-ресурси та здійснювати їх обмін (Flickr, Фотки, Audacity, SlideShare, Youtube, Google Drive інші). Серед сервісів, що використовують для зберігання веб-ресурсів, виділяють: фото-, відео-, аудіо- та інші сервіси.

На Вікі-сторінці «Зміст навчання» студентам пропонуємо список таких сервісів, один або декілька з яких учасники навчання обирають самостійно для виконання завдань лабораторних робіт та представлення їх результатів у виділеному місці сторінки для оформлення результатів проекту. Наприклад, одним із завдань студентів є завантаження презентації (а саме, створеного фотоальбому як освітнього продукту до теми проекту) та публікація відповідного посилання на сторінці Вікі.

Висновки.

Використання соціальних сервісів Інтернет у навчальній діяльності студентів дає змогу:

- активізувати процес їх підготовки до навчальних занять;
- організувати колективну роботу студентів щодо інформаційного наповнення сайтів;
- залучати студентів до участі в проектній діяльності;
- налаштувати комунікації між студентами і викладачами;
- брати участь у створенні освітніх веб-ресурсів;
- обговорювати і коментувати власні записи та ідеї інших учасників навчання;
- формувати портфоліо власних навчальних досягнень;
- спонукати до самостійної пізнавальної діяльності інше.

Усю інформацію щодо впровадження запропонованого у статті підходу можна переглянути на сайті <http://wiki.kspu.kr.ua>, обравши відповідну назву курсу в розділі «Аудиторіум».

Перспективи. Убачаємо доцільність використання розглянутих у статті сервісів веб 2.0 для організації самостійної роботи студентів. Доцільним вважаємо винесення на самостійне вивчення студентами наступних тем: мережеві карти знань, сервіси для проведення опитувань і тестування, сервіси для створення дидактичних матеріалів. Опрацювання зазначених тем є поштовхом до більш глибокого вивчення певних питань, кращого засвоєння навчального матеріалу та ефективного використання власного часу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дмитровський О. Подкаст-програми та блоги: основні аспекти їх створення [Електронний ресурс] / О. Дмитровський // Теле- та радіожурналістика. – 2014. – Вип. 13. – С. 210–213. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tir_2014_13_31.
2. Морзе Н. В. Використання вікі-рушіїв для організації електронного навчального середовища навчального закладу : електрон. засоби навчання / Н. В. Морзе, Л. О. Варченко-Троценко, А. Б. Кочарян // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2014. – № 8. – С. 14–19.: рис.
3. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособ. / Е. С. Полат [и др.] ; ред. Е. С. Полат. – М. : Академия, 2001. – 272 с.
4. Осадчий В. В. Соціальні сервіси Інтернет у професійній підготовці майбутніх учителів / В. В. Осадчий // Педагогічний дискурс: зб. наук. пр. за ред. Сиротенко А. Й. – Хмельницький : ХГПА, 2009. – Вип.6. – С. 146–151.
5. Тверезовська Н. Т. Блоги як інноваційний ресурс особистісно орієнтованого навчання [Електронний ресурс] / Н. Т. Тверезовська, О. Й. Янковська // Педагогічний дискурс. – 2010. – Вип. 7. – С. 222–225. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2010_7_52.

Стаття надійшла до редакції 15.09.16

Shlianchak S. A.

Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko, Kirovograd, Ukraine

USE OF SOCIAL INTERNET SERVICES IN EDUCATIONAL ACTIVITY OF STUDENTS

The article reviews the key opportunities of using services of web 2.0 technologies to the educational process. It is shown of Social Software tools: Wiki technology, system of creating blogs, systems of storing and sharing web resources. The basic lines of Wiki-technology, possibility, and methods of the use of it are described in pedagogical practice. The described pedagogical potential of Wiki-technology to organize project activities of students. It should be stressed that Wiki is a piece of server software that allows users to freely create and edit web page content using any web browser.

The author focusing on teaching and methodical opportunities of the Internet blogs and systems of storing and sharing web resources (for joint hypertext materials creation, placement of presentations, text documents, photos, video resources, etc.) in professional preparation of the future primary school teachers. It is shown efficiency using of web 2.0 technologies in the educational work future teachers (by the example of their own resources of Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko).

Keywords: social services of Internet, web 2.0, project activities, Wiki-technology, Wiki-page, links, system of creating blogs, systems of storing and sharing multimedia web resources.

Шлянчак С. А.

Кировоградский государственный педагогический университет имени Владимира Винниченка, Кировоград, Украина

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ СЕРВИСОВ ИНТЕРНЕТ В УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ

В статье представлен обзор основных возможностей использования сервисов веб 2.0 в учебном процессе. Рассмотрены инструменты социального программного обеспечения: Вики-технологии, системы создания веб-журналов, системы для хранения и обмена веб-ресурсами. Обрисован педагогический потенциал технологии Вики для организации проектной деятельности студентов. Сосредоточено внимание, что Вики является частью серверного программного обеспечения, которое разрешает пользователям свободно создавать и редактировать содержимое веб-страницы с помощью любого веб-браузера.

В статье автор уделяет внимание учебным и методическим возможностям блогов и системам хранения и обмена веб-ресурсами (для создания совместных гипертекстовых материалов; размещения презентаций, текстовых документов, фотографий, видео-ресурсов и др.) в процессе подготовки будущих учителей начальных классов. Продемонстрировано эффективность использования технологий веб 2.0 в образовательной деятельности будущих педагогов (на примере собственных ресурсов Кировоградского государственного педагогического университета имени Владимира Винниченко).

Ключевые слова: социальные сервисы Интернет, веб 2.0, проектная деятельность, Вики-технология, Вики-страница, ссылка, системы создания веб-журналов, системы хранения мультимедийных веб-ресурсов.